

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

ว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงในคดีอาญาและคดีแพ่งที่ศาลสูง

โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐๙ และมาตรา ๒๒๕ และบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๕๒ กำหนดว่า ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หรือส่งไปให้ศาลชั้นต้นอ่านก็ได้ ซึ่งการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี โดยนำเทคโนโลยีสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการอำนวยความสะดวกเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินคดีแต่ละชั้นศาล ซึ่งเป็นการยกระดับการเข้าถึงความยุติธรรม อันเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของจำเลยซึ่งถูกคุมขังระหว่างพิจารณาให้ฟังได้รับทราบ และบังคับตามผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงโดยเร็ว ทั้งเป็นการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้เสียหาย ในคดีอาญาในอันที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายด้วย นอกจากนี้ยังช่วยลดภาระการเคลื่อนย้าย การพันนาการ และการหลบหนีของผู้ถูกคุมขัง ประกอบกับมีคดีแพ่งที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสมควรอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาที่ศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกา จึงวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงในคดีอาญาและคดีแพ่งที่ศาลสูงโดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลฎีกาในคดีอาญาที่ศาลฎีกา โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ศาลสูง” หมายความว่า ศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี

“เลขานุการศาลสูง” หมายความว่า เลขานุการศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกาซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

“ศาลชั้นต้น” หมายความว่า ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และให้รวมถึงศาลชั้นต้นที่เรือนจำที่จำเลยต้องขังอยู่ในเขตอำนาจ

“เจ้าพนักงานศาล” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมที่ผู้รับผิดชอบในราชการของศาลมอบหมายให้มีหน้าที่

“การถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ หรือวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นที่บุคคลที่เกี่ยวข้องมีได้อยู่ในสถานที่เดียวกันและสามารถสื่อสารภาพและเสียงระหว่างกันได้โดยผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันซึ่งสามารถพิสูจน์และยืนยันตัวผ่านระบบที่มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้ ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

“เรือนจำ” หมายความว่า เรือนจำที่จำเลยต้องขัง

หมวด ๑

คดีอาญา

ข้อ ๕ คดีอาญาที่จำเลยถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาของศาลสูง หากประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเห็นสมควรอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงที่ศาลสูง โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับศาลชั้นต้น หรือกับเรือนจำ แล้วแต่กรณี ก็ให้ดำเนินการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงที่ศาลสูงนั้น

ข้อ ๖ การดำเนินการตามข้อ ๕ ให้เลขานุการศาลสูงหรือผู้ที่เลขานุการศาลสูงนั้นมอบหมายเป็นผู้ประสานงานกับศาลชั้นต้นเพื่อกำหนดระบบสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะใช้และวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูง โดยให้เจ้าพนักงานศาลของศาลชั้นต้นประสานงานไปยังเรือนจำเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่ อุปกรณ์ในการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟังที่เรือนจำ และเพื่อให้เรือนจำมอบหมายเจ้าหน้าที่ของเรือนจำนั้นอยู่เป็นสักขีพยานตลอดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือถ้ามีเหตุจำเป็นอาจเบิกตัวจำเลยมาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลชั้นต้นก็ได้

ข้อ ๗ ในวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูง ให้ศาลสูงอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งภายในห้องพิจารณาคดีของศาลสูง โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับศาลชั้นต้นและเรือนจำ หรือกับศาลชั้นต้นตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น และจัดทำรายงานกระบวนการพิจารณาให้ปรากฏข้อความว่าเป็นการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงที่ศาลสูงตามวิธีการดังกล่าว โดยให้ผู้พิพากษาที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูง มีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการออกหมาย เพื่อให้ศาลชั้นต้นออกหมายตามผลคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงด้วย

เมื่อศาลสูงส่งคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูง รายงานกระบวนการพิจารณา และข้อมูลในการนับวันต้องขังไปยังศาลชั้นต้นในวันที่ย่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงแล้ว ในกรณีที่ย่านให้จำเลยฟังที่ศาลชั้นต้น

ให้ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นและจำเลยลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณา ส่วนกรณีอ่านให้จำเลยฟังที่เรือนจำ ให้ศาลชั้นต้นประสานงานกับเรือนจำเพื่อจัดให้จำเลยและสักขีพยานลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณา หลังจากนั้นให้ศาลชั้นต้นส่งรายงานกระบวนการพิจารณากลับมายังศาลสูงภายในวันเดียวกัน ส่วนรายงานกระบวนการพิจารณฉบับที่มีการลงลายมือชื่อให้ถือเป็นฉบับ และให้ศาลชั้นต้นเก็บไว้เพื่อรอกัดเข้าสำนวน

ในระหว่างการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงให้จำเลยฟังที่เรือนจำ ให้ศาลชั้นต้นจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในห้องพิจารณาโดยเปิดเผย หากมีคู่ความอื่นอยู่ในห้องพิจารณาให้จัดให้คู่ความนั้นลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วย

ข้อ ๘ ให้ผู้พิพากษาศาลสูงซึ่งเป็นเจ้าของสำนวน หรือองค์คณะ หรือผู้พิพากษาศาลสูงที่ปฏิบัติหน้าที่เวรคำสั่งคำร้องในวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงตามข้อ ๗

ข้อ ๙ เมื่อศาลสูงส่งสำนวนพร้อมคำพิพากษาหรือคำสั่งและรายงานกระบวนการพิจารณา กลับไปยังศาลชั้นต้นแล้ว ให้ศาลชั้นต้นตรวจสอบความถูกต้องของหมายและอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงให้คู่ความอื่นฟังต่อไป

หมวด ๒

คดีแพ่ง

ข้อ ๑๐ คดีแพ่งที่ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เห็นสมควรอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงที่ศาลสูงก็ให้มีคำสั่งให้นัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นที่ศาลสูงโดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับศาลชั้นต้น

ข้อ ๑๑ การดำเนินการตามข้อ ๑๐ ให้เลขานุการศาลสูงหรือผู้ที่เลขานุการศาลสูงมอบหมาย เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ โดยประสานงานกับศาลชั้นต้นเพื่อกำหนดวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูง เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่ อุปกรณ์ในการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนรายละเอียดการใช้ระบบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

ให้เจ้าพนักงานศาลของศาลชั้นต้นที่ได้รับมอบหมายดำเนินการแจ้งนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงให้คู่ความทราบโดยเร็ว

ให้นำความในข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงในคดีแพ่ง โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ เมื่อได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงแล้ว ให้ส่งสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลสูงไปยังศาลชั้นต้น กรณีจะต้องมีการบังคับคดี หากลูกหนี้ตามคำพิพากษามาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ศาลสูงออกคำสั่งบังคับแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลชั้นต้นออกคำสั่งบังคับแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทันที

หมวด ๓

บทที่ใช้แก่คดีอาญาและคดีแพ่ง

ข้อ ๑๓ การติดต่อระหว่างศาลสูง ศาลชั้นต้น คู่ความหรือผู้เกี่ยวข้องในคดี และเรือนจำ อาจกระทำโดยทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นก็ได้

ข้อ ๑๔ เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ศาลสูงหรือศาลชั้นต้น อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของแต่ละศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๕ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมหรือเลขาธิการศาลสูง เป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

เมทินี ชโลธร

ประธานศาลฎีกา